

Věc: posudek vedoucího práce bakalářské práce Kamily Ungerové s názvem *Motiv nepřítomného otce v románech Milana Kundery*.

Autor posudku: Mgr. Jakub Češka Ph.D.

Jak již název práce napovídá, ústředním tématem je tematika otcovství v románovém díle Milana Kundery. Hned první otázka by mohla znít, proč a v jakém ohledu můžeme mluvit o nepřítomnosti otce a zdali by nebylo nakonec lepší, vyjádřit u motivu nepřítomnosti jistou interpretační zdrženlivost? Je však třeba uznat, že figura otce se zdá být – alespoň na první pohled, v Kunderově románovém světě periferní. Autorka si pro reflexi ústředního tématu zvolila tematickou analýzu, zároveň je však již z rozvržení práce patrné, že její postup se vyznačuje parafrází a interpretací klíčových pasáží. Autorce nelze, pokud jde o výběr textů a zvolenou metodu, nic vyčítat. Z jejího úvodního vymezení není však zrovna patrné, jakou roli v jejím výkladu plní Barthesův proklamativní esej *Smrt autora*? Máme tomu rozumět jako jistému implicitnímu navázání na spor s autoritou, který je v Barthesově eseji explikován? Je tedy v Kunderově díle jistým způsobem otázka otcovství spojena s otázkou autorství – kupříkladu v Kunderově variaci na Diderotův román *Jakub a jeho pán*?

Styl práce – parafráze, dílčí interpretace, autorce v jistém ohledu znemožňuje podat ucelený výklad figury otce, která se zdá být napříč Kunderovým dílem poměrně konstantní. Je však třeba připustit, že teoretičtější tematologické pojednání si vyžaduje jistou interpretační zběhlost. Navíc Kunderův románový svět je navzdory jeho zdánlivé přehlednosti, uspořádanosti a čitelnosti, poměrně sofistický, dílčí motivy jsou reflexivně svázány s okolními, situaci neulehčí ani ironická poloha Kunderova rukopisu. Přestože se tedy může zdát pojednání o tématu otcovství jednoduché, je tomu tak pouze na první pohled. Proto lze také akceptovat, že se autorka přidržuje Kunderova prozaického korpusu a nepouští se do výraznějších spekulací. Zároveň však tato interpretační poloha umísťuje její práci do hodnotící škály jako velmi dobrou.

Autorka podává exkurs do tematiky otcovství na vhodně vybraném materiálu, ovšem nedospívá k zřetelnějšímu teoretickému závěru, v němž by ukázala, s jakými tematickými celky je právě zvolená figura otce spjata. Autorka se prací prezentuje jako znalkyně Kunderova díla a sekundární literatury, dále jako odvážná interpretkyně, jelikož, jak již bylo řečeno, je zvolené téma poměrně obtížné. Na práci si cením právě autorčinu interpretační odvalu a nasazení, s níž se snaží vycházet z dílčích pasáží, aby se jejich úbočím dobrala k obecnějším závěrům. Dále je třeba ocenit, že neopomíjí dostupnou sekundární literaturu. Autorčin interpretační zápas je někdy přítomen v poměrně krkolomných formulacích, z nichž jsem však při dobré vůli schopni pochopit, o čem je řeč.

Nyní bych uvedl pár dílčích výhrad: na s. 11 autorka uvádí, že svatbou se muž stává mužem, což není zrovna konstantou Kunderova románového světa. Navíc v uváděném příkladu se jedná podlehnutí maloměšťáckým hodnotám, neboť chudý inženýr si bere dceru z dobře situované rodiny, z pohledu Jaromilova otce se jedná sňatek z rozumu. Navíc v Kunderově románovém světě muž manželstvím nezmužní, spíše naopak. Na s. 13 považuje

autorka motiv Historie za narativní prostředek, což je výrazná redukce, neboť jedním z Kunderových ústředních témat je právě nevole k roli, kterou nám Historie podstrkuje. Na s. 39 autorka píše o tom, že Agnes má naplnit sen jejího otce – „Užívat si samoty, té sladké nepřítomnosti pohledů.“ - což je velmi trefný postřeh, který by si ale zasloužil interpretaci. Neboť metafora pohledu patří v Kunderově díle k jedné z klíčových. Právě od ní vede cesta k despotičnosti matky, která se vyznačuje soustavným dohledem a naopak k útěšlivé intimitě otce, který se snaží být z dosahu pohledů, atp.

Proč autorka při interpretaci *Nesnesitelné lehkosti bytí* pomíjí Terezina otce, který se zdá být jednou z klíčových figur intimity?

Práci hodnotím jako velmi dobrou.

Jakub Češka

3.9.2013 Poděbrady